

Notat om aftenskolerne økonomiske situation

- *Kommunal støtte*

*Dansk Folkeoplysnings Samråds sekretariat
Senest ajourført maj 2020*

Indhold:

- Kommunerne har halveret støtten til aftenskolerne
- Kommunerne forskelsbehandler borgerne
- Udkants Danmark rammes særlig hårdt

Introduktion

Siden 2011 har Dansk Folkeoplysnings Samråd årligt indsamlet og opdateret tal, der belyser den kommunale støtte til aftenskolerne fra 2002 og frem. Den årlige opdatering blev dog ikke gennemført i 2019.

I denne udgave indgår regnskabstallene for 2019 og beregnede regnskabstal for 2020.

Desværre fortsætter kommunerne år for år med at afsætte færre penge til aftenskoler.

Fra 2002 til 2020 faldt støtten med 50,4 %.

I dette notat medtager vi for første gang faktiske regnskabstal for 2018 og 2019.

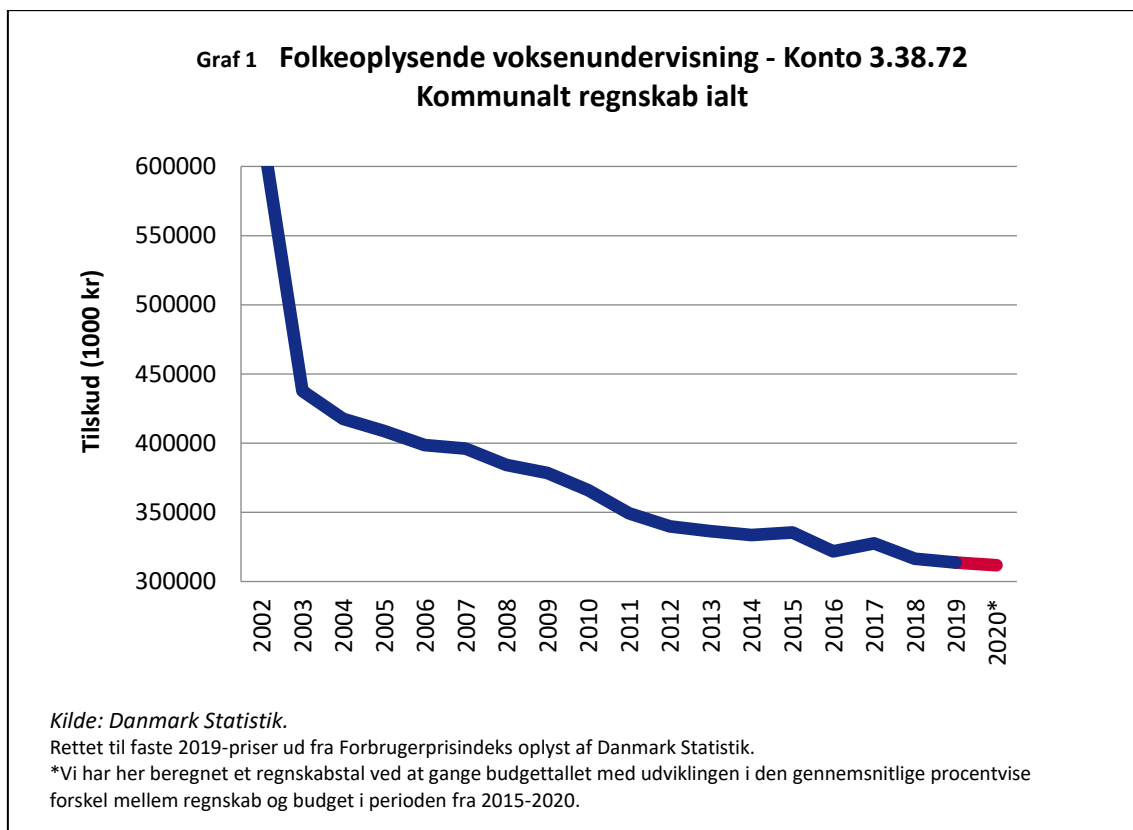
Forskellen mellem kommunerne er stadig dramatisk stor. Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 23 gange så mange kroner pr. indbygger som den kommune, der bruger mindst.

18 års kommunale besparelser på folkeoplysningen

Fra 2002 til 2020 har aftenskolerne mistet 50,4 % af den støtte, de modtager fra kommunerne. I 2002 blev der i alle landets kommuner brugt 628 mio. kr., og i 2020 vil det være 311,8 mio. kr. (Graf 1/faste 2019-priser).

Den første store bid skyldes Folketingets ændring af tilskudsreglerne, som fik drastiske konsekvenser i 2003 (Tabel 1). Men efterfølgende er det kommunale tilskud faldet indtil 2019. Fra 2003 til 2020 vil det samlede kommunale tilskud til folkeoplysende voksenundervisning falde med 28,8 %.

Tabel 1

Procentvis fald

2002-2020*	-50,4%
2003-2020*	-28,8%

Kilde: Danmarks Statistik

Når kommunerne skærer i tilskuddet til aftenskolerne, får det en eller flere konsekvenser:

- Deltagerbetalingen bliver højere og/eller
- Udbuddet bliver mindre og/eller
- Kvaliteten bliver dårligere

Kommunerne forskelsbehandler borgerne

Der er meget stor forskel i kommunernes udgifter til folkeoplysende voksenundervisning. En beregning på basis af regnskabstallene for 2019 viser:

- Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 23 gange så mange kroner pr. indbygger (162 kr.) som den kommune, der bruger mindst pr. indbygger (7 kr.). I gennemsnit afsætter landets kommuner 43,1 kr. pr. indbygger (Tabel 2 og 3).

Men der er ikke bare tale om to ekstreme kommuner i hver sin ende af spekteret.

Undersøgelsen viser også:

- De ti kommuner, som afsætter flest penge til formålet, bruger i gennemsnit 102,0 kr. pr. indbygger, mens de ti kommuner, som afsætter mindst, i gennemsnit bruger 13,1 kr. pr. indbygger.

Tabel 2 Kommunale tilskud 2019, kr pr. indbygger			
- de 10 laveste		- de 10 højeste	
Rebild	17	Roskilde	162
Ishøj	15	Gentofte	121
Vesthimmerlands	15	Aarhus	111
Tønder	14	Tårnby	107
Jammerbugt	14	Lyngby-Taarbæk	93
Læsø	14	Hvidovre	89
Allerød	13	Gladsaxe	86
Haderslev	11	Køge	86
Lemvig	11	Aalborg	86
Vallensbæk	7	Frederiksberg	79

Kilde: Danmarks Statistik

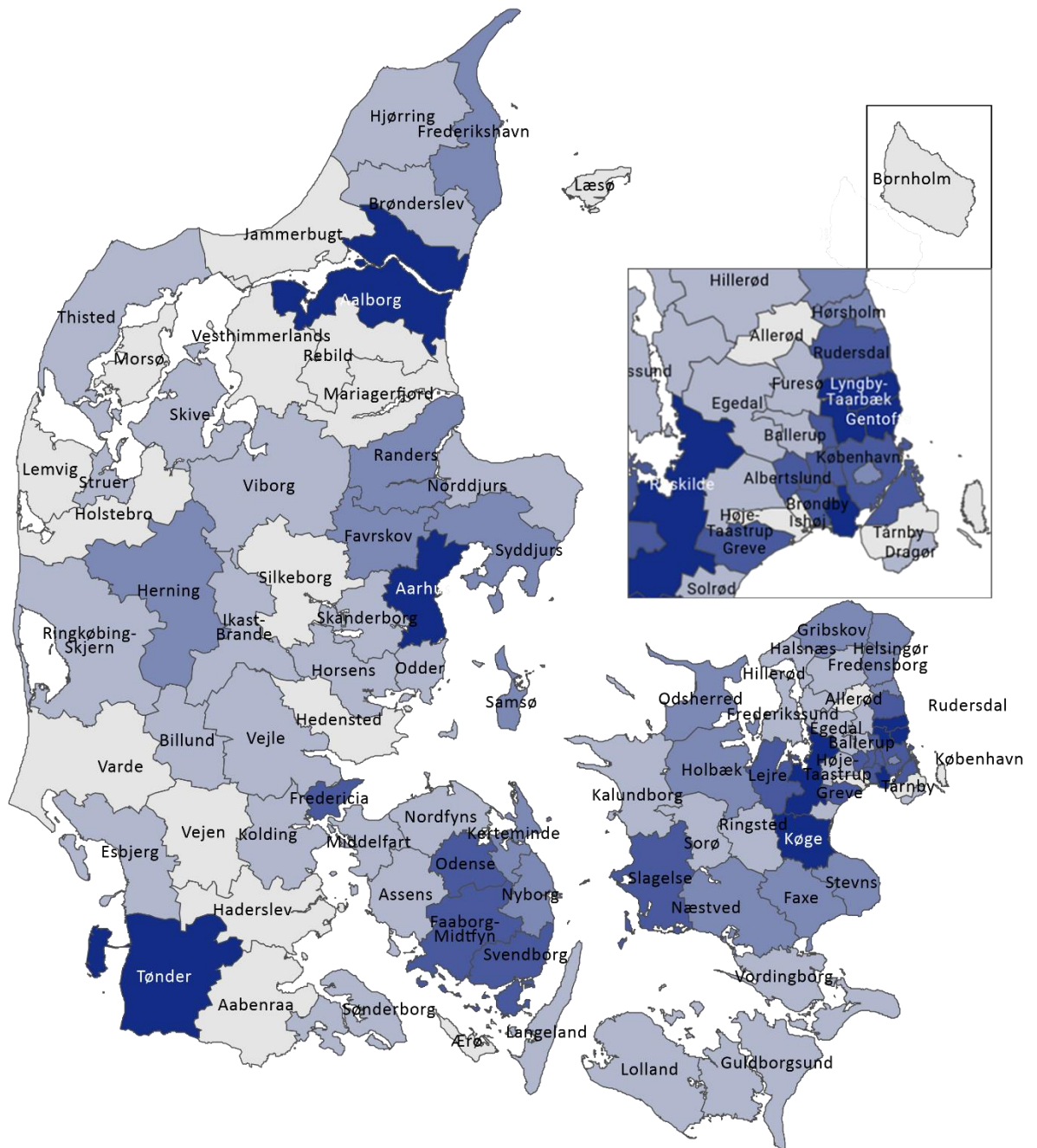
Se også kortet på næste side.

Forskellene i kommunale tilskud betyder enten, at borgerne i én kommune må betale langt mere for det samme aftenskolekursus end borgerne i nabokommunen, og/eller at udbuddet af aftenskolekurser er lavere i den ene kommune end i den anden.

Danmarkskort

Kommuner inddelt efter tilskud pr. indbygger til folkeoplysende voksenundervisning

Aftenskoletilskud, kr. pr. indbygger

0 kr.

+ 100 kr.

0

20

40

60

80

100

Kilde: Danmarks Statistik

Udkants-Danmark rammes særlig hårdt

I praksis er aftenskolerne ofte et af de eneste tilbud til borgerne om læring og et aktivt fritidsliv, der findes i de mindre befolkede kommuner, det såkaldte Udkants Danmark,

Men netop i disse områder rammes aftenskolerne ekstra hårdt af den kommunale vilkårlighed.

I de foregående udgaver af dette notat har vi beskrevet udviklingen i de 29 kommuner, som regeringen i 2010 udpegede som udkantskommuner i forbindelse med en revision af planloven. Det er efterhånden en gammel kategorisering. Fra og med i år har vi derfor valgt at bruge Danmarks Statistiks opdeling af kommunerne i fem kategorier.

Til sammenligning var gennemsnittet for de 29 udkantskommuner i 2017 27,3 kr. pr indbygger.

22 ud af de 29 udkantskommuner i den gamle opdeling er i den nye opdeling placerede som landkommuner, resten som oplandskommuner. 9 af landkommunerne i den nye opdeling indgik ikke i gruppen af udkantskommuner i den gamle opdeling.

Tabel 3 Kommunalt gennemsnit 2019 - kr. pr. indbygger	
Samlet gennemsnit	43,4
Hovedstadskommuner	70
Storbykommuner	92
Provinsbykommuner	48
Oplandskommuner	37
Landkommuner	28

Kilde: Danmark Statistik

